

Izhaja razen ponedeljka in dneva po
prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Naprej«, Krško.
Ček rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Dln,
za inozemstvo 30 Dln.

Oglasi: prostor 1×87 mm 1 Dln.

Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik V., šte. 38.
Četrtna številka »Napreja«
Izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze.

Stane letno 48 Dln, — mesečno 4 Dln.

Po beograjskem kongre- su SSJ.

Naše organizacije so poslale na kongres dva delavca, dr. Korun in F. Koren sta pa poslala sebe in vzela s seboj še g. Petejana iz bolniške blagajne. Gotovo je, da pri taki zeleni mizi posameznih diplomatov ni mogla zmagati organizacijska misel, propadli smo popolnoma. Pa čeprav naša delegata nista bila priznana, vendar se nista vrnila kot zapuščena generala, ampak kot zastopnika zavedne armade, očističene vseh zlatih zvezd, ki so jo dozdaj po sili hotele voditi po megli in močvirju korupcije, pa se jim armada ni dala tako voditi. Resolucija, ki sta jo naša delegata predložila kongresu, ki pa je bila odklonjena, kaže najlepše, v čem se ločimo. Zato jo v natančno presojo vseh treznih proletarcev objavljamo v celoti.

Vsdržavnemu kongresu SPJ v Beogra- du dne 21. — 23. septembra 1923.

Po statutu zedinjenja [§ 27] je bilo določeno, da si oblastne organizacije same določajo prispevke svojih članov. Naša stranka na Slovenskem je na svojem kongresu 26. in 27. decembra v Trbovljah sprejela zedinjenje, v svojem delokrogu pa določila pokrajinsko skupnost pokreta na Slovenskem in progresivne prispevke ob enem z določbo, da ne more biti nihče priznan za strankinega člana, kdor jih pravočasno ne plačuje. Izrecno je to zahtevala tudi za poslance, kateri so se že pred volitvami zavezali plačevati posebne poslanske prispevke, in jim zagrozila, da objavi v tisku njih imena, če tej absolutno upravičeni zahtevi ne ugodijo. Izmed treh vodinskih poslancev ni prišlo nobenemu niti na misel, da bi ne plačal prispevka za svojo pokrajinsko organizacijo, čeprav so morali plačevati mnogo več, izmed naših poslancev pa večina ni hotela plačati.

Toda glavni odbor je vzel te poslance v zaščito in posledica tega je bila, da je naš pokrajinski odbor sklenil poslati beograjski centrali samo obračun, denarja pa ne, tega naj si vzame od dotičnih nemarnih poslancev, ki jih brani.

Isto razmerje je bilo z ljubljansko organizacijo, v kateri je vladal ravnatelj bolniške blagajne Kocmur brez sestankov in zborov in tudi brez obračunavanja.

Stranka take anarhije ni mogla trpeti, kajti kdor ne izpolnjuje malenkostnih dolžnosti, ta se tudi v velikih vprašanjih ne bo držal strankine discipline. To smo videli tudi pri teh nemarnih poslancih, ko so vplivali na posameznike posebej iz Maribora, naj tamošnje organizacije tudi ne obračunavajo. S tem niso hoteli najti samo zaslombo za svojo nemarnost, ampak tudi povečati anarhijo v stranki. Če so vse to delali zaradi svoje umazane dobičkaželjnosti, ali zato, da si zagotovijo svoje mandate, ali po velikem kapitalističnem konceptu še bolj povečati anarhijo v naši stranki — to je bilo za organizirani proletarijat na Slovenskem vse eno, otresti se je moral takih ljudi, pa najsi bo kakršnikoli način. V tem mu je pa glavni odbor SPJ branil še celo potem, ko je bilo na skupni seji glavnega in pokrajinskega odbora dne 28. in 29. junija 1922. sklenjeno in še nato na posebni seji glavnega odbora potrjeno (dne 2. in 3. septembra 1922), da imajo vse te nemarnosti najpozneje v 1 mesecu prenehati. In vendar — niso prenehale! In čeprav so vsi ti nemarneži v svojem delokrogu grešili proti strankinemu programu in tudi proti izrecni prepovedi glavnega odbora [enotna fronta s komunisti in klerikalci, prevzem ljubljanske in mariborske občine v zvezi z buržoaznimi strankami, tako, da delata ta dva socialistična župana in njih mestno svetovalstvo ne le sramoto socialističnemu imenu, ampak tudi velikansko moralno in materialno škodo stranki] vendar je glavni odbor tem škodljivcem socializma dal prednost pred našimi organizacijami in je sklical na željo takih posameznikov famozni kongres 12. avgusta v Celju. Dolžimo ga, da je s tem činom povečal in podaljšal anarhijo v gibanju na Slovenskem, bodisi iz nevednosti, bodisi z namenom. Njegovo sodelovanje s tistimi posamez-

niki, ki so tekom dveh let spravili dve veliki tiskarni iz proletarskih rok v roke posameznikov - kapitalistov, je tembolj obsodbe vredno, ker je bilo o Blasnikovi tiskarni v Ljubljani in o Ljudski tiskarni v Mariboru dovolj jasno pisano tudi v tisku.

Zahtevamo, da kongres o teh vprašanjih razpravlja in predlagamo, da sklene:

1. Pokrajinska organizacija naše stranke na Slovenskem ima svoj pravilnik, ki v ničemer ne nasprotuje našemu programu, tako da je popolnoma neumestno, če se nekatere organizacije pod vplivom posameznikov branijo izvrševati ga, namesto da bi skušale z izvrševanjem pridobiti si pravico na prihodnjem pokrajinskem kongresu iskati si večino za izvršitev tistih izprememb, ki si jih žele.

2. Zato kongres izjavlja, da ne priznava na Slovenskem nobene organizacije, ki ne mara izpolnjevati dolžnosti po tem pravilniku, in pozivlja vse, ki hočejo na slovenskem ozemlju delati za socialistične cilje, naj se oklenejo pokrajinske organizacije, ki obstaja pravilno po določbah tega pravilnika.

3. Za strankina glasila na Slovenskem se priznava: »Naprej«, »Ljudski glas« in »Vorwärts«, dokler ne ukrene drugače pokrajinski kongres, sklican po § 24 do 32 pokrajinskega pravilnika.

4. Kongres ugotavlja tudi, da ni res, da bi ta pravilnik s svojim § 6 branil delavstvu stopiti v stranko. Noben delavec, posebej pa ne razredno zavedni delavec ne vstopa v stranko zato, da bi takoj drugi dan že postal voditelj, župan ali poslanec, kdor pa ima take namene, tega pri socialistih ni treba. Zahteva po triletni organizacijski zvestobi je vsekakor utemeljena.

5. Demokratska načela zahtevajo sodelovanje vseh, zato je pa treba, da se vsi zanimajo za strankino življenje. Že iz tega razloga se morajo strankini posli voditi javno. Posebno pa je to potrebno zdaj, ko delavstvo po bridkih izkušnjah nikomur ne zaupa. Vse tajno delovanje je treba prepustiti komunističnim in drugim demagogom, ki prodajajo svoje zapeljane ovčice danes klerikalcem, jutri radikalcem, včeraj demokratom, če jih pa kdo zasači, se izgovarjajo, da so šli k nasprotnikom samo zato, da jih ogoljufajo v prid proletariata!

6. Vse pokrajinske organizacije naj objavljajo tedensko sproti svoje organizacije, ki obračunajo, z imenom, številom članov in zneskom strankinega davka. Te objave so potem merodajne in za udeležbo na kongresih [okrožnih, pokrajinskih, vsdržavnih in internacionalnih] in za prispevke, ki jih je treba odračunavati skupni eksekutivi v državi ter Internacionali.

Strankina glasila posameznih pokrajinskih organizacij so dolžna iz drugih pokrajinskih glasil ponatiskovati vsoto organizacij, članov in prispevkov, ter seznaniti na ta način svoje člane z gibanjem članstva v vsej državi.

7. Centralizem, avtonomizem, federalizem, decentralizem in druga taka in enaka gesla so samo meščanske fraze, ki imajo namen razdvajati proletarijat in oddaljiti red, brez katerega je socializem nemogoč!

En sam program hočemo imeti za ves svetovni socialistični pokret. V smislu tega programa hočemo, da se razvija socialistično gibanje v vseh državah in narodih, brez ozira na trenutno razpoloženje v še nezavednih masah in tudi brez ozira na takozvane državne, narodne, verske in druge interese, ki so samo kapitalistični interesi. Tudi trenutni interesi proletariata ne smejo na nas vplivati toliko, da bi zaradi njih opustili svoj program ali celo delali proti njemu.

8. Nad izvrševanjem programa naj hdi vsa socialistična javnost. V ta namen bi bilo želeli, da dobimo čimprej vsesvetovno socialistično poročevalsko službo v esperantskem jeziku.

9. V administrativnem oziru morajo pa biti vse socialistične organizacije samoupravne.

10. Ker so skupni kongresi v Jugoslaviji zaradi obširnosti države finančno in stvarno nemogoči, naj se sklicujejo le pri izredni potrebi. Pri načelu javnosti zadošča, da imamo skupno eksekutivo za parlamentarno delo. Agitacijsko in izobraževalno delo naj pa vrše pokrajinske organizacije same in naj si v slučaju potrebe medsebojno pomagajo.

11. Proračun in kritje za potrebo skupne eksekutive [skupnega izvrševalnega odbora] določajo vsa pokrajinska načelstva na skupnih sejah, ki se sklicujejo po potrebi.

Kakor je bilo pričakovati po izkušnjah, ki jih je naš politično organizirani proletarijat imel v zadnjih dveh letih, je beograjski glavni odbor naše stranke dosegel na kongresu, da naša resolucija ni prišla niti na razpravo, ampak so jo odrinili kar v posebno komisijo in v tej komisiji so odločevali gg. dr. Korun, celjski dohotni F. Koren in g. Kocmur potom svojega mariborskega Kocmurčka Petejana. Ti bogovi so seveda sklenili tako, kakor zahtevajo njih interesi. Upravni svetniki »Ljudske tiskarne«, ki je bila nekdanj last slovenskega proletariata, ki je pa danes prav tako kapitalistična, kakor Blasnikova tiskarna, le da vlada pri prvi g. Prepeluh, pri drugi pa g. dr. Korun, taki ljudje pač nimajo interesa, da bi se povečale socialistične organizacije. Zato so predložili kongresu svoj sklep, da so našli po temeljitim proučevanju vse polno grehov na naših organizacijah, na Korunu in Korenu, Petejanu in Golouhu, Grčarju in dr. Periču in še na par drugih manjših bogovih, posebej pa na Kocmurju in T. Kristanu, pa prav nikakega madeža, prav same čednosti. Tudi naš pravilnik je popolnoma zanič, Golouhov je pa zelo dober. Kongres je moral seveda verjeti in molče sprejeti. Prav na tak način je vladal v starih časih g. T. Kristan: organizacije so skle pale proteste in resolucije, Tone je pa prinesel na kongres lepo pripravljene trike in vse je šlo po njegovem. V Konsumnem društvu za Slov. je še zdaj tako.

Izmed naših organizacij, ki obračunavajo javno, so poslale delegate v Beograd sledeče: Brežice, Čatež, Črna, Globoko pri Brežicah, Gorje pri Bledu, Hrastnik I., Hrastnik II., Jesenice, Ljubljana, Mežica, Pišce, Sv. Peter pod Gorami, Škale pri Velenju, Trbovlje, Velenje, Zabukovca. Seveda niso poslale vsaka svojega, saj velja samo vlak tja in nazaj 800 dinarjev, ampak so volile ne le svojega delegata, ampak tudi po več njegovih namestnikov. Vrstni red vseh delegatov je bil od načelstva določen po tem, kdo je bil večkrat izvoljen za delegata in za prvega drugega itd. namestnika. Načelstvo je določilo, naj gresta v Beograd samo dva, to sta bila sodruga Ivan Baraga z Brežic in Martin Umek iz Globokega, ki sta bila izvoljena na prvih 2 mestih. [Nekaj sodrugov je bilo pred njima, pa niso dobili dopusta, oziroma so bili drugače zadržani.]

Ker je bila zgorajšnja resolucija odklonjena, je odpadla veriga, ki nas je dozdaj tlačala pri vsakem koraku. Koliko obzirov smo imeli na domače ministerialiste! Koliko smo morali požreti napadov meščanskega tiska, ker smo se morali držati discipline! Kaj pa šele z ozirom na hrvaške in srbske sodruge! Na Hrvaškem vodi stranko g. Vilim Bukšeg, generalni ravnatelj OUZD [torej edini gospod nad g. Kocmurjem!], na Srbskem pa Viktor Korač, zaradi katerega je zapustil stranko ne samo s. Dragiša Lapčević, ampak tudi delavstvo! Ministerializem ni prazna beseda, ampak eden najžalostnejših načinov oportunitizma, ki ga ima v mislih 7. točka zgornje resolucije. Kajti zaradi trenutnih uspehov so zapustili ministerialisti naš program — to nam je najprej razbilo enotnost naših organizacij, potem se je pa še izkazalo, da so se trenutni uspehi za proletarijat razblinili v nič, ostali so samo za gospode ministre [Kristan, Bukšeg, Korač], za organizacije je pa ostala škoda tudi še potem, kajti Kristanovstvo straši pri nas še vedno, čeprav smo se njega samega že l. 1921 iznebili, na Hrvaškem in Srbskem pa vodita gg. ministra še vedno ves socializem, ker sta znala vzeti delavstvu vpogled v organizacijsko delo in zato tudi še zdaj nimata nikakih organizacij za seboj. Še letos na konferenci v Beogradu 19.—21. januarja ni bilo mogoče izvršiti verifikacijo mandatov, ker niso obračunavale organizacije od nikoder, razen štirih. Za ta kongres je pa objavila svoje organizacije samo Koračeva skupina — 14 organizacij, toda brez podatkov.

Mi s posamezniki ne pojdemo. Če bo internacionala presojala položaj v Jugoslaviji stvarno, poj-

de tudi gotovo za organizacijami rajša nego za posamezniki, če bo pa sodila površno, bo morala tudi za Jugoslavijo priznati dvojno organizacijo, kakor jo je priznala za Češkoslovaško.

Odpadle so nam pa verige tudi glede organizacij po vsej državi. Beograjski gospodje so nam grozili že dolgo, da bodo prišli proti nam organizirati na Slovensko, mi jim te grožnje nismo vračali. Odzadaj bomo pa poskrbeli za to, da bodo naša socialistična načela spoznali tudi delavci na jugu države. Že danes kličemo vsem, ki se strinjajo z našim pravilnikom in posebno z zgornjo resolucijo: Vstopite v našo organizacijo in delajte povsod, kamorkoli pridete, za organizacijsko delo, brez katerega ni mogoče zediniti proletariat.

Otresimo se škodljivih tradicij!

Ali verjameš, da je bog 6 dni ustvarjal, sedmi dan je pa počival? Ali ti ne govori tvoja samostojno misleča pamet, da je to samo pravljica, katero so si izmislili in jo še vedno ponavljajo vsi lažnjivi zvodniki neumnih mas od Mozesa do današnjih lenuhov po župniščih samo zato, da vsaj enkrat na teden zvabijo ljudi popolnoma od dela in jih pitajo z vsemi mogočimi frazami. Saj je njihov namen na dlani: poneuminiti ljudstvo, da bo brez godrnjanja dajalo in brez misli sledilo samo njim. Gospodje dobro vedo, da mora biti nekdo, ki ljudstvo goljufa, če je ljudstvo tako nezavedno, da se goljufati pusti. In ker so preleni, da bi šli med njega, utrjujejo v njem peklenski strah pred delom v nedeljo in obljublajo vse kazni tistemu, ki ne vodi v cerkev, da se vedno bolj — ne — izobrazuje.

Ti vse to veš, In vendar komaj čakaš nedelje — ne morda zato, da greš v cerkev, ali da zmoliš iz kakšnih mašnih bukvic 30-50 strani za „verne duše“, ampak zato, da se odpočiješ od silnega napora vsedenskega garanja. Nedelja je od gospoda boga posvečen dan in ravno prav ti pride, da se tudi ti počiješ in pripravljaš kot na novo oživljen na delo prihodnjega tedna. Četudi ne veruješ, da je baš sedmi dan v tednu praznik, vendar se baš ta dan oblečeš praznje in greš na vas ali v senco ležat. Če bi vzel vsaj kakšno vredno knjigo v roke, ali če bi vsaj v gostilno ne zavil. Znano pa je po znanstvenih statistikah, da se baš v nedeljo spije največ vina.

Praviš, da si vendar zaslužiš vsaj en dan v tednu počitek. Res je, socialističnega pravila o zahtevi 8-urnika ne poznaš in praviš, da ga je pri današnjih razmerah težko poznati, toda zakaj si vzameš dan počitka ravno v nedeljo. Ali ne veš, da daješ s tem znak, da se strinjaš z moralo tistih ljudi, ki izkoriščajo nedeljo za poneumnjevanje mas? Izgovarjaš se, da je to že navada, da bi se ljudje zgledovali nad teboj, če bi nedelje ne praznoval, da bi se te izogibali in bi ti moral osamljen poginiti. Četudi si drugače morda premišljen, v tem se pa motiš, pa ne zato, ker še premalo veš, ampak zato, ker si to misel takorekoč v glavo zabijaš, ker nočeš misliti, da ljudje tudi ne bi mogli brez tebe živeti. Iz samoljublja — ker ne delaš tako kakor oni, — bi se te morda majhen časek izogibali, kmalu pa bi se skesali, posebno če bi od tebe česa potrebovali, in prišli bi — sicer s hinavsko krinko — toda prišli bi in ne bi ti bilo treba poginiti.

Socialist si, praviš, pa si navezan na tradicije puhloglavih mas, kakor tisti si, ki je prvi ponudil tolovajem puško, da ga ustrele in mu vzamejo imetje. Vedeti moraš, da se socializem bori z vsemi ničvrednimi tradicijami, da hoče ustvariti nov družabni red. Ali je stavka: „Osem ur dela, 8 izobraževanja in 8 ur počitka!“ zato tukaj, da se z njim obmetavamo kakor z gumijevim žogo? Ves teden se držiš osemurnika, samo v nedeljo izpustiš to pravilo, zato, ker se bojiš javno priznavati svoj socialistični svetovni nazor. In če ves teden garaš po cele dneve, zakaj hočeš baš v nedeljo počivati, zakaj tega ne storiš kakšen drug dan v tednu? Ker se bojiš javno izpovedati svoj socialistični svetovni nazor, ker se bojiš ljudi, če zavrneš njihove tradicije. Ali misliš, da boš s tem ljudi izpreobrnil k pameti? Slab zgled jim daješ, ker mislijo, da se res bojiš duhovnikovih groženj, da te bo bog kaznoval, če boš v nedeljo delal. Vidiš, ti tega sicer ne misliš, se ne bojiš, ali ljudje si tako predstavljajo in še bolj neumni postanejo v tem svojem strahu pred „božjo šibo“.

Huduješ se, da so ljudje tako neumni, sam pa ne izpolnjuješ niti tega, kar je za socialista najlažje izpolnljivo. Lažnjivec si, če opominjaš ljudstvo, naj se otrese teh škodljivih vezi s svojimi izkoriščevalci, nihče ti ne bo verjel, ker si še sam zvezan z njimi. Dimnikarju, ki je prišel ravnokar iz dimnika, ne bo nihče verjel, da prihaja od kopanja, četudi ta še tako silno to trdi in se zaklinja.

Ali se ne bi mogel otresti tega zadnjega prahu in stopiti na plan ves socialist, ne samo v besedah, tudi v dejanjih, socialistični agitator, ki ima tudi počitek socialistično urejen, pa živi kljub vsemu zadovoljno in celo srečno. V tem je namreč sreča, če se postaviš kot samostojen mislec pred svojo vest in ti ta ničesar slabega več ne očita. Praznui takrat, ko si potreben, ne pa takrat, ko te k temu prisili zapoved nagnitih formalistov, ki se zavijajo v božji plašč, da skrijejo svojo gobavo nagoto. — **Reformator.**

Op. ur. Reformator ima v bistvu prav. Vendar se nam zdi potrebno pripomniti, da velja 8 urnik samo za delavnike, en dan v tednu mora pa imeti vsak človek popolnoma prost, to ni samo „sveta“, ampak tudi higienska potreba. Tudi mora biti ta dan za vse isti, torej prava nedelja, ker se na ta dan prirejajo doma in v družbi nedeljske prireditve. Kdor je prost v ponedeljek, nima mnogo od tega. Toda mnogo je poklicev, v katerih se mora v nedeljo tudi delati, na pr. železničarji, plavžarji, kuharice itd. Za te mora biti med tednom nadomestilo, od časa do časa morajo biti pa prosti tudi na nedeljo.

Dalje moramo opomniti, da pod gospodom bogom ni razumeti Boga, ki ga vsak priznava po svoje, ampak tistega bradatega boga, ki mu morajo ljudje pomagati, da se ubrani hudiča.

Razno.

Resnica zbode, zaboli kot sunek, ki si ga dal spečemu sosedu z namenom, da ga zbudiš. Delavstvo spi in sanja o zlatih gradovih, katere mu obljublja kapitalisti, če bo pridno za nje garalo. Majhen košček življenja mu dajejo že tu na zemlji, kateri seveda nima niti najmanjše podobnosti z zlatimi gradovi, niti z zlatom, marveč je le sprhlo deščevje, pred katerim odpove celó želedec službo. Toda kaj pomaga železcu upirati se, kapitalistični liferant zlatognilih obljub pride z bajoneti, ječami in krogli, da mora tudi želedec utihniti, če noče že takoj s sveta. In želedec se smrti boji, posebno tisti, ki ve, koliko drugih železcev in želečkov ima, katerim mora tudi dajati hrano, pa se končno — godrnja sicer — pomiri. Gorje, če sliši to godrnjanje tisti, kateremu so podrejeni bajoneti in ječe in krogel, po njem je, z njim pa so uničeni vsi tisti, ki si sami ne znajo pomagati. Sami pa si ne znajo in ne bodo znali pomagati, če ne bodo videli zgledov, če bodo vedno slišali le stokanje.

In na vse to delavstvo spi. V polsnu godrnja in še vedno sanja o zlatih gradovih. Kapitalisti so ga spravili v polsen, da bi ga v takem stanju še lažje zavedli v blato in bi na ta način po suhem — po delavskih glavah prišli onstran gnoja do bogatih korit. Tak način zbujevanja delavstva poznajo najnovejši kapitalisti, ki se formalno imenujejo drugače, toda bistveno so še hujši od kapitalistov starega kopita.

Iz tega sna in polsna je treba delavstvo zbuditi. Njegovo spanje traja že stoletja in je tako trdno, da se s samim krikom ne da pretrgati ali pregnati. Treba je sunkov, in sicer prav močnih sunkov, ki po navadi bolé in s tem prisilijo čutnice do zbujevanja.

Tega je po svoji moralni kvalifikaciji zmožna edino le resnica, brez vsakterih primesi, takšna, kakršna je: kruta, neprijetna, brez olepšav in sprememb, resnica o tvoji zaspanosti in lenobi. Če lenuhu poveš, da je len, se zjezi, češ, da mu hočeš škodovati, čeprav imaš ti morda pri tem najlepše namene.

Resnica ga je zbudila, a če je poštenjak, se bo skušal popraviti in se bo popravil.

Tigri in levi podavijo nešteto žrtev, predno izgube svojo dragoceno kožo. Lov na slona velja mnogo nepopisnega truda, ki je poplačan samo z dvema zobovoma, ki se imenujeta slonova kost. Pa pridejo civilizirani trgovci in plačajo dragocene kože in slonovo kost z ničvrednimi steklenimi črepinjami, ki si jih obešajo divjaki na vrat, na roke in na noge zato, ker se svetijo.

Vi, ki poznate vrednost kože in ki primerjate nebeško kraljico v litanijah s slonokoščenim stolpom, torej s stolpom, ki je nadvse dragocen, vi se smejete neumnosti teh divjakov in hvalite Boga, da vam je dal več pameti. Po litanijah pa greste k civiliziranemu trgovcu in mu prodaste trud vsega tedna ali vsaj nekaj dni, pa ne za steklene igrače, ki se vsaj svetijo pa nič ne škodijo, ampak za strup, ki vam jemlje tisto pamet, za katero ste Boga hvalili, da vam jo je dal.

Komu je dal Bog več pameti, vam ali divjakom?

Zdi se mi da jo je dal samo trgovcem, ki hvalijo svoje steklene igrače in svoje vino, pa si jih vendar ne obešajo na vrat, niti ne vlivajo v grlo, razen kadar hočejo druge zapeljati, da dobe od njih sadove njihovega dela.

Žal, da Bog tem trgovcem obenem s pametjo ni dal tudi — poštenja. Tega pa menda niti drugim trgovcem ni dal, niti tistim, ki prodajajo pamet, knjigotržcem. Cankarjeve knjige so tako drage, da si jih delavni človek skoro ne more kupiti. Vprašajte, koliko velja n. pr. „Grešnik Lenart“, knjižica, ki je tako velika kakor „Socializem in vera“. Našli boste, kakšen razloček je, če izda knjigo posameznik, ki išče dobička ali organizirano ljudstvo, ki išče resnice. S tem, da posameznik izda knjigo, si pridržijo vse pravice, drugi je ne smejo izdajati. S tem pa, da jo prodaja predrago, pridržijo sebi in drugim bogatim ljudem tudi pravico do čitanja. Za bogate pa Cankar ni pisal, bogati njegovih knjig ne morejo razumeti, prav tako, kakor jih ne morejo razumeti divjaki v Afriki in tisti, ki hodijo k litanijam hvalit Boga, da jim je dal pamet, po litanijah pa prodajajo to pamet gostilničarjem.

Pri čitanju „Grešnika Lenarta“ sem se spomnil na neumne divjake, ki so bolj pametni nego naši pijanci. Kajti Cankar zna povedati tako stvar! Lenartov oče je srečal na cesti zdravnika, starega, debelušnega moža, ki se je rad pogovarjal z ljudmi.

„Ali veste, kako se pravi po naše tisti bolezn, ki vam jemlje otroke tako zgodaj in tako po vrsti?“ — „Kako se ji pravi?“ se je prestrašil bajtar ter se odkril, da bi že vnaprej izkazal svojo hvaležnost, „Ljubček, lakot se ji pravi, lakot!“ je rekel zdravnik prav tiho ter je šel po svoji poti.

Če bi afriški divjak kaj takega zvedel, bi šel hitro domu in dal otrokom kruha, ki bi ga kupil za ves denar, kar bi ga našel v žepu. Naš človek, ki hvali Boga zaradi podarjene pameti, je drugačen in Cankar ga dobro pozna in tudi zna popisati. Lenartov oče se je „tisti dan, ko je govoril z zdravnikom, vrnil domov močno pijan vina, žalosti še bolj. „Ali ni povedal Cankar s temi besedami več, kakor če bi v debeli knjigi razlagal bedo našega ljudstva?“

Ugotovitev. Predzadnji „Socialist“ je objavil iz Celja notico o kapitalistu, ki zmerja delavce s tatovi in holjševiki. K temu pripominjamo, da je bila tista notica poslana nam, ko smo bili še v Celju. Če bi bili mi objavili, težko, da bi brali že v tako kratki dobi po koruznem kongresu znano Filipičevo ime v „Socialistu“. Da nam za takšnimi ljudmi ni žal, ki radi tako malenkostne stvarice odpadajo, je pribito in še z večjo silo se bomo vrgli v delo, ko bomo prosti vseh takšnih „trpečih, ponižanih in razžaljenih“ notoričnih pijancev in nas ne bo nihče več oviral.

Kje leži krivda, da so pekovski mojstri odvisni od gostilniških odjemalcev in so torej prisiljeni zahajati v gostilne, četudi so „načelno za abstinenco“. To vprašanje je za današnje žalostne čase tako važno, da priporočamo vsakemu, naj ga v svojih mislih čisto do zadnje pičice premisli. Vemo namreč prav dobro, če bi delavci hodili rajši v pekarno kruh kupovat kakor pa v gostilne, bi pekovskim mojstrom ne bilo treba navezovati se na gostilniške odjemalce, ker bi ti kruha sploh ne potrebovali.

Vladne mahinacije. Na prihodnji seji narodne skupščine bo predsednik demokratskega kluba Ljubla Davidovič interpeliral na zunanjega ministra dr. Ninčiča glede reškega vprašanja. Morda bo stavil tozadevno interpelacijo tudi na Pašiča. Govoré, da bo skupina, ki se zbira okrog Velizarja Jankoviča, prisilila Ninčiča do izstopa iz vlade in bo njegovo mesto prevzel Jankovič, ki se za to tudi pogaja. Ostali člani vlade za enkrat še ne bodo demisionirali, v slučaju demisije dr. Kojiča in Simonoviča je razdvojenje v radikalnem klubu gotova stvar. Radikalci se boje, da izstopi džemijet iz koalicije, ker bi v tem slučaju bili prisiljeni prepustiti vladne jaslje drugim koritarjem. (Sploh vlada glede reškega vprašanja v vsej državi neko vznemirjenje, demokracija zbadajo radikalce, da se bolj brigajo za Macedonijo kakor za Reko.)

Reševanje invalidskih pokojnin je prevzelo s 6. sept. deželno sodišče XIV. v Ljubljani, ki posluje začasno še v dosedanjih prostorih invalidskega odseka v Št. Peterski vojašnici, I. nadstropje. Dosedanji invalidski odsek oddelka za socialno politiko je kot pokojninski referat na temelju člena 35. zakona o budžetnih dvanajstinah za julij, avgust in september ukinjen. Gažisti-neinvalidi in njihovi svojci pa naj se odslej obračajo tozadevno na delegacijo ministrstva financ v Ljubljani. Vse druge vrste državne pomoči po invalidskem zakonu pa daje še nadalje invalidski odsek, odd. za soc. politiko v Ljubljani.

„Volk z volkom tuli“ je že star pregovor, ki se uresničuje še danes. Finančna politika češkoslovaške vlade je privedla češkoslovaško republiko do že šesti teden trajajoče generalne stavke češkoslovaških rudarjev. Vlada je hotela obarvati gnilobo gospodarske krize z znižanjem cen na premog, a je pri izvajanju trčila ob krizišču, ali naj nosi razliko pri znižanju delavstvo ali lastniki dividend. Razrešitev tega vprašanja je hladnokrvno prepustila „svobodni igri sil“. Sama na sebi zdrava misel zmanjšati premogovne davščine je imela za posledice znižanje plač [kapitalist ne more obstajati brez stalnega goljufivega dobička. Op. ur.]. Velika stavka je popolnoma kompaktna, tudi druge strokovne organizacije jo podpirajo ne le z meznimi boji, temveč tudi z bojem za skupno gospodarsko politiko. Vse mogoče so poskušali že češki kapitalisti, da stavko razbijejo; glavni trik: razdvojenje in zanetenje prepira med stavkujočimi [Parola: stavko je organiziral češko-židovsko-francoski kapital proti nemškemu lastnikom rogov, s katero hočejo nahujskati nemško delavstvo proti češkemu, se je razblinila ob delavski solidarnosti v nič. Pri nas, ki smo tudi zadnje čase slišali o žalostnem končanju Novosti žalosnejših stavk, pa pišejo „Jutranje Novosti“ [organ radikalne vlade], da je izborna Rašanova finančna politika rešila češkoslovaško republiko propada in jo povzpela na nivo, ki ga ni dosegla še nobena druga naslednica Avstrije. Radi verjamemo, da je za kapitalistične lenuharske lakotnike to fakt, žalostna posledica tega divjanja v ničevost pa teži danes delavstvo. Glejmo torej: Radikalci hvalijo na inostrancih tisto, kar je krivo delavske bede, pri nas pa se vsiljujejo za rešitelje delavstva. Ali moreta biti sit volk in cela ovca kdaj skupaj?

Križ proti križu. Za volitve 21. oktobra v Nemški Avstriji se na Koroškem pripravlja tudi Koroška slovenska stranka [KSS] in je izdala pretekli teden [po poročilu nedeljskega „Slovenca“] volilni razglas na vse „zavedne koroške Slovence, ki ječe pod jarmom tujcev — Nemcev“. Proglas navaja program KSS: varstvo koristi delavnih slojev

domačega slovenskega ljudstva: kmetov, delavcev itd., uradniki, učitelji in duhovniki morajo biti zmogni slovenščine. Seveda odklanja KSS tudi vsako zvezo s tistimi, ki ne stojijo na verskem stališču. Seiplov krščanski socialisti se bore za nemške „delavne sloje“, obe stranki pa se skrivata za križem. V tem volilnem boju stoji na Koroškem torej križ proti križu: enega vihti duhovnik v slovenski, drugega duhovnik v nemški trobojnici. Kako se bo to dvoje razumelo? Ali se bodo začeli s križi pretepati, ali pa se bodo voditelji teh strank, ki so le za „delavske“ sloje, združili, pozabivši na trobojnice v eni paroli: „Slava papežu in našim trebuham!“ Za volilne backe potrebni „sloji“ bodo pa hvalili Boga, da so jih gospodje samo za malenkosti oslepili. Ljudska pamet še ni dobila merila, ki bi bilo stabilno.

Velika antimilitaristična manifestacija. Nizozemska socialna demokratska stranka je priredila v ponedeljek 24. t. m. v Amsterdamu veliko manifestacijo proti militarizmu. Vsem je stranko podpirala zveza strokovnih organizacij. Manifestiranje je bilo naperjeno tudi proti več ko 8 urnemu delavniku in se zavzemalo za pravico soodločevanja delavcev v obratih in za socializacijo obratov. Udeležilo se ga je 60 — 70 tisoč ljudi.

Občinske volitve na Češkoslovaškem so se vršile v nedeljo 16. sept. V celoti je bilo 15 kandidatnih list, med katerimi je bilo 5 socialističnih. Za samostojno mislečega poštenjaka je to nekaj težko pojmljivega, največji greh pa je ljudska nezavednost. Rezultat volitev v Pragi je bil sledeč: narodni socialisti 81.770 glasov [22 mandatov], komunisti 67.090 glasov [19 mandatov], napredni socialisti 3806 glasov [1 mandat], češkoslovaški socialdemokrati 33.460 glasov [9 mandatov], hišni posestniki 4870 [1], češkoslovaški narodni demokratje 86.761 [23], židje 8551 [2], nemški socialdemokrati 2085 [—], socialistična zveza [enotna fronta] 3752 [1], gazisti 7413 [2], nemški politični delavski blok 13.543 [4], konsumenti in najemniki 5323 [1] češkoslovaška ljudska stranka [klerikalci] 22.958 [6], obrtniki in srednji sloji 24.325 [7], republikanci [zemljoradniki] 5716 [2]. V celoti so dobili v Pragi socialisti [vsi skupaj] 58 mandatov, meščanske stranke pa 52. Za praškega župana bo najbrže zopet izvoljen dr. Baxa.

V Bolgariji so vprizorili zemljoradniki in komunisti protirevolucijo in zasedli po deželi vse važnejše kraje. Proti Sofiji so proglasili bojkot in jo gospodarsko popolnoma izolirali radi od vlade proglašene prekega sode. Smiljanov, ki je imel zveze z liberalci, je moral iz vlade izstopiti, ker so se liberalci branili kompromisov z vlado. Na njegovo mesto je stopil Todor Aleksandrov, vodja makedonstvujuših, in prevzel notranje-ministrske posle. Zanimivo v vsem tem pokretu je, da so ga povzročili baš tisti, ki so svoječasno najenergičnejše sodelovali pri padcu Stambulijskega: komunisti. Njihovi voditelji so padli po padcu zemljoradniške vlade na kolena pred vlado Cankova.

Španija se je že pomirila. Barcelonski guverner Revera, ki je vodil revolucijo, je dobil od kralja Alfonza XIII. dekret za sestavo novega kabineta po svojem lastnem načrtu. Primo di Revera je sestavil popolnoma militaristično vlado iz samih generalov. Uvedel je pisemsko cenzuro za pisma v Francijo, ker je takoj v začetku revolucije našel neko pismo bivšega zunanjega ministra za francoske vladne kroge, kjer prosi ta za pomoč. Vojaška diktatura je pomnožila špansko milico za precejšnje število tisocev, uvedla v vse uprave vojaški duh in razglasila v večjih mestih preki sod. Najhujše so se zavzemali za španske prevratnike naši klerikalci, ki so jih proklamirali kot avtonomiste, katerim se je posrečilo strmoglaviti „centralizem“ in uvesti avtonomijo posameznih — generalov (ne pokrajini!). Naši klerikalci bi seveda uvedli avtonomijo posameznih škofov, patrov in dekanov, morda bi povzeli v ta avtonomen raj tudi nekaj župnikov in kaplanov, če bi se izkazali za izborne decentralizatorje ljudske blagajne.

Mandatna borza. S tem imenom je „Arbeiter Zeitung“ počastila enotno fronto. Krščanski socialisti v Avstriji so dobili takoj začetkom razprav o snitvi enotne fronte nalog, da zagotovijo od svojih petih mandatov za narodni svet, katere so zadnjič dobili, enega za Kmetstvo zvezo. Da bi rešili enotno listo, so zagotovili krščanski socialisti mandat tudi velikemu nemcem v vzhodni Štajerski. Ti so že tako oslavljeni, da ne bi mogli več fungirati kot stranka, če ne bi se jih usmili krščanski socialisti. Zvesti nasledniki sina božjega kar na svojo pest brez vednosti volilcev trgujejo z mandati, to se pravi mesti, katere bi morali zasesti poštene možje, ki jim je vse leželo na blagru ljudstva, katero jih je izvolilo. Trgovci so in kot taki smatrajo volilce, od katerih zavisi mandat, samo za neumno živino, ki vsemu pritrjuje. Da bi jih pa od sebe ne odvrnili in bi jim mandati ne splavali po vodi, prihajajo pred nje s stvarmi, ki nanje zelo uplivajo. Lep primer zato je dogodek iz volilnih bojev na Tirolskem. Tam so krščanski socialisti izdali lepake s sliko Jezusa, pod katerim so napisali: „Jaz sem pot, resnica in življenje“, takoj pod tem pa „Volite krščansko socialno listo!“ Drugod pa goljufajo volilce z drugačnimi potezami. Takšno postopanje je glavni znak enotnih front v vseh deželah in ga ne moremo odrekati niti naši enotno-frontarski politiki. Glavni namen enotnih front je borba proti socialistom. Da omogočijo enotne fronte, so zmogni politični prostitutji vdani voditelji vsak-

terega sramotnega dejanja, kajti od enotne fronte zavisi „ljubi mandat“, zlati cilj korumpiranih politikov današnjih časov.

„Strogost“ Hortyjeve policije. [„Arb. Ztg.“] Neki budimpeštanski tvorničar se je peljal na Dunaj po trgovskih opravkih. Ker pa je imel pri sebi za vrednost 70.000 avstr. kron presegajoč dovoljen znesek v ogrski valuti, je moral ostanek pustiti na meji v rokah policije. Ko se je vračal, je stopil k načelniku, da dobi nazaj denar, kakor mu je načelnik obljubil. Gospodu pa se je hotelo malo šikaniranja, zato je nahlulil tvorničarja: „Ali ste Jud?“ Revež mu je v strahu izjavil, da je rimsko-katoliške vere. Načelniku pa to ni zadostovalo, hotel je dobiti natančno poročilo o tem, če govori mož resnico. Zapovedal ga je odvesti v zapor, kjer so ga začeli policaji na vse moguče načine mučiti. Tako dolgo so ga mučili, da se je mož onesvestil. Ostal je seveda v zaporu in šele na prošnjo njegove rodbine je intervenirala pristojna oblast, da so ga izpustili, ter obljubila o tem izvesti strogo preiskavo. Vsako leto doprinese Hortyjeva policija kak čin, s katerim dokaže svojo nekorektnost, toda nikdar se še ni spravila na kakšnega denarnega mogotca, kakor je storila to sedaj. Se veda, kdo se ji upa staviti v bran.

Vrednost denarja: 1 dolar 84:50—85:50 Din, 1 lira 4:05 Din, 1 češka krona 2:62—2:69 Din, 100 madž. kron 35 para. V Curihi stane 100 naših dinarjev 6:30 švicarskih frankov.

Hočeš, nočeš, moraš uvideti, da so „Pekate“ cenejše od drugih testenin, ker se zelo nakuha in se jih manj potrebuje.

Iz stranke.

POPRAVEK k današnjemu uvodniku. Datum 2. in 3. sept. 1922 za sejo glavnega odbora SPJ, ki je sklenila potrditev sklepov skupne seje z dne 28. in 29. junija, je napačen, dotična seja se je vršila prve dni julija, ne septembra, takoj ko so se vrnili člani glavnega odbora iz Celja v Beograd.

Družbi posameznikov okrog „Socialista“, okrog Čebularjevega tajnikovanja itd. naznanjamo, da je vse zaman, če se trudijo z lepimi tiskovinami in prikupljivimi frazarskimi okrožnicami pridobiti nas na svojo stran. Ne demagogija, resno delo vodi k zmagi. In dokler boste tako po kapitalističnem načinu še dalje gospodarili po tiskarnah, ki bi imele služiti v prid delavnega ljudstva, upamo, da ne boste zahteli, naj si vzamemo vaše „resno delo“ za zgled. Sicer pa le pošiljajte; papir se vedno rabi Morebiti vam bo na ta način vendar zmanjkalo denarja za tako kravje trgovanje z delnicami.

Za organizacijo KDZ v Sv. Petru pod sv. Gorami — Franc in Josip Gaier.

Vsem kraj. organizacijam SSJ in KDZ in sploh vsem obč. agrarnim odborom za celo Slovenijo na znanje. Na intervencijo s. Martina Umeka pri ministrstvu za agrarno reformo v Beogradu dne 24. IX. t. l. je ministrstvo dalo sledeči odgovor: dne 29. t. m. pride en činovnik od ministrstva za agrarno reformo v Maribor na okrožni agrarni urad in naj vse krajevne organizacije SSJ in KDZ za Slovenijo oziroma občinski agrarni odbori podajo do tega časa podatke o krivični delitvi veleposestniške zemlje ali za nepravilno določeni maksimumu sodruhu Martinu Umeku Piršenbreg 14., Globoko pri Brežicah, v drugih okrožjih pa naj poverijo zanesljivega sodruga in ga naj pošljejo zagotovo dne 29. 9. torej v soboto dopoldne v Maribor, ker bo s. Umek tam in bomo skupno nastopili s konkretnimi dokazi in sestavili zapisnik, kateri bo šel na ministrstvo za agrarno reformo v Beograd, da se poravnajo vse krivice in da se uvede revizija vseh veleposestev v celi Sloveniji. Torej prosim, sodrugi, izpolnite do 29. t. m. svojo dolžnost in zberite podatke, da se vam še naprej ne bodo godile krivice,

Martin Umek.

Došli obračuni.

Za julij je ta teden obračunala:			
Zadnji izkaz:	članov	814	Din 1377:80
19. Škofjavas	„	9	„ 12:60
Skupaj članov		823	Din 1390:40

Za avgust so ta teden obračunale:			
Zadnji izkaz:	članov	361	Din 595:15
12. Škofjavas	„	10	„ 14:—
13. Zabukovca	„	17	„ 28:70
Skupaj članov		388	Din 637:85

Tiskovni sklad.

Zadnji izkaz		Din 13.446:—
Franc Rozman, Ljubljana	„	15:—
Anton Goršek, Celje	„	7:—
J. Jeram, Jesenice	„	10:—
I. P., Krško — izgubljen stava	„	10:—
Od I. I. do 25. IX. 1923 skupaj		Din 12.488:—

Širite »Naprej« in »Ljudski glas«!

Vestnik Svobode.

IZJAVA. Predsednik „Socialistične kulturne organizacije Svobode“ v Celju mi piše: „Celje, 25. 9. 1923. — V imenu „Delavske kulturne organizacije Svoboda“ v Celju, Vas pozivljamo, da nam v teku osmih dni pošljete zapisnik podružnice „Svobode“ v Celju. Če v tem roku točno ne prejmemo našega zapisnika, Vas oवादimo tukajšnjemu okrožnemu sodišču. Za: Socialistično kulturno organizacijo Svoboda“ v Celju (brez štamplike!) Rud. Čebular.“ — Na ta poziv izjavljam, da bom zapisnik oddal pri prvi odborovi seji (za katero je že skrajni čas, ker po moji vednosti že od 11. junija nobene ni bilo!) in sprejel za svoje zapisnikovanje zaupnico ali nezaupnico. Kadar me bo na sejo pozval odbor, se bom odzval. Dokler pa mi bo grozil kakšen Čebular na lastno iniciativo s sodiščem, si ne bom premišljal povedati javno svoje mnenje k tej „socialistični“ meščanski morali. — Zarko Arnšek. V Krškem, 26. 9. 1923.

NAROČNIKOM. Kdor še ni poslal naročnine za september, naj to takoj stori! Proletarci, ne ovirajte napredka svojega tiska. Samo v vaših rokah je, da postane čimnajtejši dovolj močan braniti uspešno vaše koristi. Zato vršite svojo dolžnost točno in pravočasno. Poostrite svoje orožje v brambi napram kapitalizmu. Plačujte točno naročnino in pridobivajte novih naročnikov. Agitirajte, delajte in zmagajte! Uprava.

G. Filip Uratnik je zahteval, da je moral organiziran proletarijat svojega časa gledati, kako Golouhovci izrabljajo njegove finance. Svojo zahtevo je utemeljeval s tem, da se ne smejo odtegniti materialna sredstva tistih, ki se bore za svoje ideje, ampak je treba te ideje idejno pobijati.

Tiste ideje je pa pobijal tudi on in zagovarjal naše ideje. Še do danes ni izjavil, da bi bile naše ideje slabe. Samo to pravi, da niso izvršljive, češ, da proletarijat še ni zrel, da bi jih razumel.

Toda — zdaj, ko smo mu dokazali dejansko in s številkami, da je vendarle več tistega proletariata, ki razume naš pravilnik, nego pa tistega, ki hodi za Golouhovo nerednostjo, zdaj je začel naše ideje pobijati z materialnimi sredstvi, s tistimi sredstvi, s katerimi prej ni dovolil pobijati slabe ideje.

Iz tega sodimo, da bodisi nikdar ni bil odkrit pristaš tistih idej, ki jih je imenoval lepe, ampak da je hodil z nami iz demagogije, ali pa je tudi naveličal se delati in hoče preskrbeti si mirno starost brez dela.

Uratnik je dobil v Korun — Korenovi skupini važno mesto, nič se ne zgodi proti njegovi volji — in glejte, ta skupina hoče zdaj naše ideje pobijati z nešteti tožbami, da nam vzame čas in denar, češ, vas bomo pa tako. Kdor ve, koliko veljajo danes vožnje, odvetniki itd, ta to razume. Pa dovolj proletarcev imamo na strani tistih idej, o katerih veste, da jih ne smete blatiti, in ti proletarci bodo pokrili stroške do zmage. Takrat boste pa vsi z dr. Korunom vred ležali v blatu! Naši! K nam!!

Kdor laže — ta tudi krade! Uratnik je trdil zaupnikom v Prevaljah de 22. VII., da ima naša stranka v Ljubljani samo 2 člana. Uratnik je zavestno lagal, v Ljubljani je 30 članov. Bajt je trdil v Šostanju, da je mežiška dolina vsa razbita. Res, potres je bil tedaj, ko si bil ti tam, kanoni so pokali, Peca se je majala od same Bajtove revolucije, ker je pod kožo tudi Bajt rdeč. — Pomni Bajt: kdor laže — tudi ...? — M.

Dopisi.

Brežice. V nedeljo 30. tm. se bo vršil ob 9. dop. pri Grobušku javen protestni shod, na katerega vabimo vse interese za agrarno reformo brez ozira na njih politično pripadnost. Zborovalci bodo razmotrivali protestne resolucije, katere bo v ta namen sestavil pripravljalni komité, ter jih sprejeli. Skbite posebno vi, sodrugi, da bo shod številno obiskan.

Škofjavas pri Celju. Pri nas se je 10. t. m. slovesno obhajala birma. V kratkih besedah je naš sedanji župan pozdravil škofa in v še krajših je odgovoril ta. Koga izmed teh dveh je zmedlo in mu zmanjkalo besedi, uganejo itak bralci sami. Tega slučajja pa bi vendar ne imenovali, če bi tisti človek tako zahrbtno ne skušal ob vsaki priliki škodovati tistim, katerim se ima marsikaj zahvaliti še izza časov, ko je v škofjevaški občini pihal drug veter. Danes meni, jutri tebi, pravi pogovor; zapomni naj si pa dotičnik, da mi ne maramo sovraštva, prepričani smo pa, da se vsako zlo dejanje pravično kaznuje, če ne na starših, pa na otrocih. — Ves čas škofovega bivanja pri nas so ljudje na župnikove migljaje poljubljali škofu roke in prstane na njih. Da je to klečeplaztvo, ve danes vsak, ki samostojno misli, omenim pa še, da je to tudi nevarno. S tem se tudi prenašajo nalezljive bolezni, kakor so jetika, rak in druge že znane in neznane, tudi po vojni silno razširjene spolne bolezni, katere pa danes ljudje tako radi skrivajo. O, prosim, gospodje škofje in duhovniki, vsi smo umrljivi ljudje in vsem se nam čudna zdi taka pasja ponižnost pred nekaterimi. — Pri nas sedaj rekrutirajo slovensko radikalno stranko in konstatirati moramo, da iz samih neznačajnejšev in odpadnikov, kateri so pripravljeni za skledo leče prodati teptane in zatirane slovenske delavske in kmetijske sloje. Med temi vlada — tudi

pri nas — veliko ogorčenje nad kulukom, ker vemo, da ga bo deležen samo revež. Iz dvajsetega stoletja se vendar ne povrnemo v srednji vek, iz Evrope v Azijo nas menda ne mislijo preseliti. Vsak človek ljubi svobodo in smatra za norca vsakega, ki kuluk s svobodo primerja. Radovedni smo v našem zapuščenem gnezdu, kaj počnejo klerikanci v parlamentu. Zdi se nam, da so privlekli kot prvi plen iz avtonomistične torbe kuluk, da bo namreč revež sam obdeloval na svoje stroške pot, po kateri hodi ne le on, marveč se vozi večidel gospoda. Tudi to je samouprava. — Klerikanci prirejajo vsepovsod cerkvene slovesnosti, na katerih raztrošajo denar, raztrgane in do kosti izsušene reveže pa mečejo iz svojih hiš, češ, da so sami reveži in ne morejo podpirati drugih ljudi. Tako je menda prav, saj je Kristus učil: „Ljubite svojega bližnjega itd.“ naš bližnji so pa po klerikalni morali danes lesene in kamnite svetniške in božje podobe, katere ne morejo gledati klerikalnim samodržcem na prste, poje do pa tudi nič. — Zelo občutimo škofjevaški zavedneži tudi to neprestano gonjo med „socialističnimi“ voditelji, kateri sledi samo še to, da rase kapitalistom greben. V eni prihodnjih števil „Ljudskega glasu“ se bomo obrnili še na Strokovno komisijo po informacije radi slučajev dveh naših vaščanov, delavcev v kemični tovarni v Gaberjih. Ogorčeni pa povemo že danes, da ne bomo nikdar več pustili, da se ponavljajo slučaj, kakršna sta ta dva. Prav temeljito se bomo s krivci teh dveh zločinov pomenili, brž ko dobimo natančnejše informacije. —

Kmetstvo-delavski zvezar.

Celje. Konec nesramnega odiranja konsumentov mesa v Celju. Svoječasno je izšla neka demokratska naredba o „pobijanju draginje“, katera je bila javnosti le pesek v oči, malim obrtnikom pa v nadlego. Po tisti naredbi so bili z malo izjemo že vsi celjski mesarji kaznovani, a zaleglo ni nič, od-

ranje konsumentov se je nadaljevalo. Občutni udarec so doživeli celjski mesarski oderuhi šele tedaj, ko se je nekdo pojavil in začel cene mesu brezobzirno regulirati. Pretekli teden je tvrdka Markovič postavila svojo stojnico na Glavni trg in začela sekati meso po 16 Din za kilo, medtem, ko je pri vseh celjskih mesarjih veljal še kg 25 dinarjev in v mesnicah celó 28 dinarjev. K temu je treba še povedati, da so mesarji dodajali k mesu še 20 — 25% kosti, tvrdka Markovič pa jih doda samo 5 — 10% in pošteno mero. Kakor vedno, tako so tudi v tem slučaju mesarji zagnali silen hrušč proti novi stojnici, češ, da prodaja srbske buše, ima grenko meso itd. Vse to ni nič pomagalo, ljudje so rajši kupovali srbske buše po 16 Din kakor starokravje in bikovje meso po 25 dinarjev. V soboto, 23. IX. je nastala med celjskimi mesarji judovska gonja. Prinesli so srbske buše na trg in pustili tiskati letake z besedilom: „volovje meso kg po 15 Din“. Kot odgovor na to gonjo je tvrdka Markovič razglasila, da seka po 14 dinarjev. Pripominjamo, da je bilo to meso boljše kakor pa od celjskih mesarjev po 15 dinarjev. Trije celjski mesarji so že ustavili svoje obratovanje, obratujejo le še tisti, katere zalaga neki kapitalist in sekajo na njegov račun. Dotičnik ima namen spodriniti neljubega konkurenta. Celjani se pa zavedajo, kdo jim je pripomogel do kosčka mesa in kupujejo le pri beli stojnici ter pravijo, da je treba še takega peka in trgovca, pa bo konec oderuštva.

Poslano.

Gospodu Jos. Marnu, mestnemu oskrbniku v Celju. Ker ste mi v nedeljo, 16. 9. t. l. na članskem zborovanju SSJ v dvorani Janžek vrgli v obraz očitke, da sem delal na to, da se vas je svoječasno spodrinilo iz službe, in da sem bil pri organizaciji vojnih invalidov inšpektor toliko časa, ko je mno-

go neslo, ter da sem pustil službo kot pek. pomočnik radi tega, ker bi rad postal poslanec itd., na vse to vam odgovarjam, da ste neprestano lagali, ter pripominjam, da nisem verjel, da ste zmožni biti tak demagog, kakršnega ste se izkazali. Resnici na ljubo pojasnujem, da sem pustil pekarsko službo takrat, ko sem bil izvoljen za predsednika organizacije vojnih invalidov, katera se je pod mojim vodstvom razširila na celo Slovenijo in napredovala od 44 članov na 2000 članov v 13 podružnicah. Kot predsed. sem dobil 3 krat mesečno plačo in sicer po K 700 na mesec. Knjige in vse vodstvo je delegacija na izrednem občnem zboru 31. 8. 1919 pregledala in podala meni in odboru absolutorij. Ravnotako je knjige pregledala državna oblast. Kot inšpektor sem bil izvoljen od članov (in ne imenovan kakor Vi od vladnega komisarja) ter nisem jemal za tisto mesto nikakršne plače. Tajnik strok. komisije sem pa postal tedaj, ko so me na to mesto poklicale organizacije. Moji tajniški prejemki so mnogo manjši, kakor vaši pri občini, mesečna razlika je samo 4000 K. To, kar Vi delate z Vašim protektorjem, ni socialistično, čeprav ste imeli polna usta socializma. Gojil sem radi Vaše starosti do Vas spoštovanje ter sem kot občinski odbornik za vas glasoval, ko je bilo v nevarnosti pri občini Vašo mesto, dasiravno se v principih z Vami nisem nikoli strinjal, od sedaj naprej pa Vas ne morem smatrati več za pravičnega socialista, ampak vidim v Vas in Vaših pomagačih le partizantstvo, katero Vas ne bo privedlo do cilja. — Alóžij Leskošek.

Za vsebino odgovarja uredništvo le v okvirju zakona.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odb. SSJ in KDZ.)
Odgovorni urednik I. Firc.
Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

Če ne pošljete naročnine, si kakor tisti, ki se hoče umoriti z gladom. Umor zakriviš nad vsemi, katerim naš tisk odpira oči.

Palma

Na kakovost morate paziti,
a ne na ceno

kadar kupujete gumi potpetnike. Zahtevajte od Vašega čevljarja izrečno samo prave Palma kaučuk potpetnike in kaučuk potplate in odklonite vsako ponarejenost.

Prodaj hišo primerno za eno družino in oral posestva. 45 minut od Celja ali 5 minut od postaje Petrovče. V stanovanje se kupec takoj lahko vseli. Interesenti naj vpošljejo svoje adrese pod „Hiša-Celje-Petrovče“ na Aloma COMPANY. Ljubljana.

GRATIS

Vam pošljem cenj. gospa svoje
Knjige in brošure

ki razpravljajo vsa diskretna ženska vprašanja. Cenj. gospa Vi morate brezpogojno čitati moje knjige, če se hočete obvarovati skrbi in bede. Na vsa diskretna vprašanja vam odgovorim promptno in vestno. Zahtevajte takoj brošuro E in pošljite Din. 10 (ne v znamkah) za odgovor.

Med. At. Bork-te, Frankfurt a. M. Moselstraße 48.

Žika

je najboljši in najbolj zdravi nadomestek za pravo kavo. Zahtevajte jo pri svojem trgovcu:

Pražarna „Žika“ d. z. o. z.
Ljubljana — Rož. dol.

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova c. 5.

sprejema hranilne vloge na tekoči račun in na knjižice. Obresti po dogovoru. Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Delniški kapital K 10.000.000.

Brzjavni naslov: Zadrubanka.

Telefon šte. 367.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČISKANSKA ULICA ŠTEV. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija

And. Jakil tovarna kož in čevljev d. d.

Prodajalna LJUBLJANA, Poljanska cesta šte. 13.

Bogato skladišče moških, ženskih in otroških čevljev iz telečjega boksa v vseh barvah, go-
v- vedjega boksa in rjave kravine.

Solidno delo!

Nizke cene!

Slavenska banka d. d., Zagreb.

≡ Podružnica: LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 24. ≡

Delniška glavnica Din 50,000.000.—

in rezerve preko Din 12,500.000.—

Vloge čez Din 125,000.000.—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n. S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobotka, Novi Sad, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šabac, Šibenik, Vršac, Wien.

Ekspoziture:

Jesenice, Rogaška Slatina [sezonska], Škofja Loka.

Agencije:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:

Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35.

— Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. —